

Palatul Cultural
Arad.

Învățătorilor

ORGAN SĂPTĂMĂNAL PENTRU APĂRAREA INTERESELEOR ÎNVĂȚĂTOREȘTI

De începutul noului an școlar.

Voiesc să atrag atenția învățătorilor noștri asupra unui lucru mic, mic de tot, dar care are efecte mari asupra activității educative în tot cuprinsul anului școlar. E vorba de cea dintâi lucrare pe care o face fiecare învățător în școala sa, în primele zile ale anului școlar, *de cunoașterea elevilor*.

Când intră învățătorul în clasă n'are în fața sa indivizi, ci o masă: clasa cu câte 40—50—80 elevi, fiecare fiind o ființă gânditoare și simțitoare și cu toții privisc la învățător așteptând să le vorbească.

Să gândesc: ce om e învățătorul? Să ne temem de el ori să-l iubim?

Prima impresie ce o face acesta asupra elevilor este de o mare importanță educativă.

Atunci va trebui să ne prezentăm în clasă bine dispuși. Necazurile și gândurile grele să rămână afară.

Aici ne așteaptă marea chemare: *Să aprindem lumina înțelepciunii în sufletul omenesc, care acum este în desvoltare, să deșteptăm o simțire mai nobile în inimile plâpânde.*

Să nu uităm în aceste zile, că clasa este o societate, în care învățătorul prin felul său de a fi, creiază o anumită atmosferă. Și aici ca în orice societate se manifestă influențele sociale și legile psihologiei maselor. Dacă învățătorului i-a succes să creeze în clasă sa o atmosferă plăcută, atunci introducerea ordinii și a disciplinei necesare învățământului nu-i vor cauza nici o greutate, la din contră disciplina va consuma tot timpul, mai ales când clasa e prea populată.

Cel mai important lucru al învățătorului este prin urmare să știe trata cu clasa ca și cu o întreagă — societate.

Pentru ajungerea acestui scop însă trebuie să cunoască personal, și încă bine, pe fiecare școlar. Această cunoaștere a elevilor este o problemă din domeniul pedagogiei practice — nu e vorba de studiu în școală și — altă s'ă făcut totdeauna în copilul și e absolut necesar să se facă și de aci înainte.

Acest scop, adică crearea unei atmosfere intime și plăcute îl urmărește și programa fixând pentru prima săptămână: a anului școlar următorul material: Intimarea elevilor. Îndrumări la șederea în bănci, la intrarea și eșirea din clasă. Numele de botex al elevului. Numele fraților, surorilor și părinților, ocupațiunea lor, rudele mai apropiate și vecinii mai cunoscuți.

Cine își dă osteneala să conducă aceste conversații în mod cât mai plăcut elevilor săi, acela începe bine anul școlar, acela a făcut cunoaștința elevilor săi și atunci îi va putea conduce cu ușurință scopul dorit.

Noile metode însă impuse de noile împrejurări de viață cer învățătorului de azi mai mult, el trebuie nu numai să facă cunoaștință cu elevul său, ci trebuie să-l studieze bineînțeles și aceasta în primul rând pentru a obține cu mai mult succes rezultatele practice atât în favorul copilului cât și în al societății după cum am arătat într'un articol din Nr. 5 al acestei gazete și numai în al doilea rând pentru interes teoretic ori științific.

Studiul copilului din punct de vedere al rezultatului practic este necesar pentru că ne face posibilă — în munca educativă — acomodarea în sufletul copilului în diferitele sale vârste și astfel pe lângă influința exercitată prin activitatea noastră asupra masei

de copii, cum sunt de ex. bunele deprinderi ca punctualitate, bunacuviniță, răbdare etc. precum și dezvoltarea judecării și a sentimentelor: moral, național etc. Se asigură și mai mult rezultatul educației prin aceea, că cunoscând însușirile individuale a fiecărui copil în parte, de ex. unii sunt dornici de a afla unele lucruri, alții sunt indiferenți, unii au memorie durabilă, alții infidelă, unii au încredere în ei, alții nu, unii sunt încrezători pentru lucruri practice, alții pentru teoretice iar alții pentru lucruri artistice etc. ne îndreptăm influința educativă asupra acestora.

Despre aceste metode voi vorbi în numărul viitor.

Teodor Marș
profesor

În fața cărților școlare.

S'a început anul școlar și toate librăriile sunt tixite de educatori, părinți și copii ca să-și aleagă manualele didactice cari vor fi chemate să le ajute noilor școlari în munca lor de peste an.

Roșturi pline de cărți stau gata să fie desfăcute și acceptate de acești clienți, obligați să se aprovizioneze de astă dată cu o sumedenie de cărți și rechizite școlare.

Variatatea „operilor-didactice” cu diferite titluri, metode și autori inspector de toate gradele, își zăpăcesc mintea și te fac să nu le poți prețui pe nici una.

Dintr'un vraf de cărți la care un biet coleg (un dascăl cu 3 clase primare) privește atent, iau la întâmplare o carte și o deschid. E a unui autor transilvănean: I. Vuia, favoritul celor mai mulți colegi de aici, pe motivul că manualele din vechiul Regat, întocmite de institutorii de acolo într'un limbaj prea „aristocratic,” nefolles pentru copii, din Transilvania, nu le pot percepe înțeles. O știu aceasta de mai mult și mi-a dovedit-o chiar învățătorul din P. cu trei clase primare

Ce înșelare dureroasă! Căci, am deschis un abecedar de cl. I-a, tipărit la mântuială, fără prea mult aranjament tehnic și execuție artistică. Plin de greșeli stilistice și logice. Cu o limbă scremută, care face din învățător scamator de circ, ca să fie înțeles când predă lecții copiilor de cl. I-a. Carte bună pentru adulți, cari știu din experiență că „sarea este de culoare albă, nestrăvăzicioasă și de gust săros” nici de cum bună pentru Nicușor și Ghițșor care, confundă zahărul alb cu sarea.

Nu mai vorbesc de celelalte manuale de model ca cele mai succese creațiuni cari corespund din toate punctele de vedere. etc. căci așa produce prea mult haz cetitorilor...

Și acum vă întreb, domnilor învățători care manuale sunt bune de ales: cele din vechiul Regat pe cari copiii nu le pot digera, sau manualele scrânteite ale unor autori de aici?

Nae Cronicar

Un bilanț jubilar.

Pe marginea cărții: Organizații învățătoarești în Transilvania de: Teofil Bugnariu

Rândurile cari urmează nu vreau să fie tămâie de laudă. Ele sunt doar rezumatele scurte ale unor constatări înviorătoare și dacă totuși printre ele vibrează accentele unei bucurii firești și nereținute, e că cel care le semnează a fost puternic impresionat de oglinda unei harnice și emoționante acțiuni.

Vorbesc despre străduințele de zece ani ale dascălilor ardeleni, grupați strâns în *Asociația Învățătorilor din Ardeal, Crișana și Maramureș*. Prilejul mi-l dă cartea fecundă în sugestii a dlui *Andrei Pora: Organizații învățătoarești în Transilvania*, înfățișată congresului jubilar al acestei Asociații, ținut la sfârșitul lui August în Alba Iulia.

De fapt cartea, prin materialul informativ pe care-l cuprinde, prin rapoartele jubilar ale tuturor organizațiilor învățătoarești din Ardeal și prin bogăția de tablouri și bilanțuri, — este un raport de recapitulare făcut la un popas de reprivire a drumului parcurs, un inventar aproape complet al zestreii pe care cu multă jertfă și cu îndelungată trudă și-a câștigat-o învățătorimea ardeleană. Tot ea aduce însă și mărturia zestrei morale, dăruită acestei acțiuni de zece ani cu și mai înălțătoare frumusețe, cu și mai obositoare dăruire, de către acești atât de des crucificați plugari și lucrători ai sufletelor, sub mâinile și priceperea cărora se modelează încet și calm, dar sigur, viitorul țării.

Asociația Învățătorilor din Ardeal, Crișana și Maramureș a împlinit zece ani de existență. Iar faptele, pe cari pentru cei mulți și neinițiați le face cunoscute cartea dlui A. Pora, alătură imperios: de rodnică existență. Să vorbească însă faptele.

Învățătorii ardeleni, în anul 1918 s'au constituit într'o asociație care să le apere drepturile, să le susțină revendicările, să le asigure ajutorarea materială și morală, să le cultiveze solidaritatea și să le îmbrățișeze și reprezinte cu autoritate, toate interesele profesionale. Firește, pentru mobilizarea întregii tagme dascălești, Asociația s'a organizat dela început pe secții județene. Pentru ca ea să fie însă nu numai un mijloc moral de apărare sau dobândire de drepturi, nu numai o putere impresionantă prin tăria solidarității, dar și o creatoare practică de energii, o realizatoare în înțelesul adevărat al cuvântului, ea trebuia să coboare în arena luptelor pentru a se afirma cu tărie în drepturile ei, și pentru a se

investi moral și material într'o mulțime de alte organizații de importanță covârșitoare pentru învățătorime. Opinia publică a asistat astfel la o îndoită acțiune a acestei asociații. În același timp când învățătorii ardeleni duceau acțiunea de organizare și astfel, de intrare legală în posesiunea unor imobile cari le reveneau de drept, se făceau și primele investiții de ordin moral și material în organizații de realizare a scopurilor asociației, se înjghebau și primele *organe de execuție și susținere* ale acestor scopuri.

Rând pe rând iau ființă *comiteturile studențești* ale Casei Învățătorilor pentru băieți și fetele de învățători, mult ajutătoare *Fundațiune „Gheorghe Lazăr”, Banca Învățătorilor și Librăria Învățătorilor*, iar ca adevărat glas cald dela inimă la inimă, puntea de legătură între suflete o face revista îngrijită *„Învățătorul”, a-*

(Continuarea în pag. 3)

O propunere legală.

Anul acesta 4000 de tineri, absolvenți ai școlilor normale de învățători au rmas fără posturi în învățământ. La toate Revizoriile de Inspectorat bantuite o sumedenie de petițiuni prin cari se solicită posturi de către acești „nenorocoși” absolvenți, iar Ministerul Instrucțiunii posedă o adevărată arhivă de aceste cereri ale bletelor normalizști cu diplomă de capacitate.

Despre soarta acestor tineri învățători, nimeni nu va ști ce se va alege. Ca să deslege însă problema Ministerul, după cum s'a anunțat la timp, a desfășurat și suprîmat mai multe școli normale. În felul acesta crede, că numărul absolvenților va scade an de an și încetul cu încetul vom putea intra în normal... Cu întind acest fapt, printr'o mică notiță „Foata Noastră” din Sibiu, în numărul din 6 Sept. c. face o legală și binesusținută propunere. Iată ce scrie foata din Sibiu:

„Cu tot numărul mare de școli normale, absolvenții și absolventele cu capacitate din anul acesta trebuie să capete post, pentru că, contra legii, o mulțime de posturi sunt ocupate de suplînitori și suplînitoare, cei mai mulți fără nici o pregătire îndestulitoare. Sfătuim deci pe colegii și colegele fără post să se pună în înțelegere cu un avocat cinstit și să ia măsuri ocupate de suplînitori, iar de nu li se va da implini cererea să dea ministerul în judecată la conțentios. E timpul să nu se mai lase căcașii de ceice nu au în vedere interesele școlii, ci al căpătuirii unor nechemăși. De altminteri ar trebui să intervină Asociația Învățătorilor din Ardeal”.

O propunere care, singură va putea îndreptăți pe cei 4000 de tineri absolvenți ai școlilor normale cu diplomă de capacitate, rămași pe drumuri. O propunere pe care ministerul Instrucțiunii are datoria s-o pună în aplicare: în cel mai scurt timp, fără trăgândări și amândri.

Ion Vierul.

Problema școlii de copii mici.

„Veniți, să trăim pentru copiii noștri! — Epitafiu de pe mormântul lui F. V. Fröbel.

(Continuare)

Afară de mijloacele înșirate până aci, F. V. Fröbel mai utilizează cântul, cărțile și mare importanță, apoi împletiturile de hârtie colorată, împăturirea hârtiei, combinarea de hârtii în forme geometrice, beșoarele așezate în diferite poziții, modelarea în argilă și lucrări cu inele și cu carton.

Convorbirile intuitive asupra obiectelor din grădina, despre animale și despre persoanele cunoscute sau imaginare, au de scop, ca să dezvolte facultățile spirituale, iar plimbarea, alergarea, jocurile, etc. să satisfacă necesitățile musculare și de distracție ale copilului.

Jocul propriu zis, este partea culminantă și principiul conducător în educația lui F. V. Fröbel, căci prin joc toate manifestările și fenomenele sufletești și fizice ale copilului se prezintă în cea mai desăvârșită libertate.

În contrast cu Pestalozzi, care concludă la cultivarea inteligenței, F. V. Fröbel pune pond deosebit pe cultivarea voinței. Tocmai de aceea, aranjarea mijloacelor sale de educație și peste tot, întreaga sa creație de procedură educativă este astfel întocmită, ca prin ocupațiunile corespunzătoare să fie pusă pe primul plan cultivarea voinței.

Date biografice. F. V. Fröbel s'a născut în satul Oberweissbach din ducatul Schwartzburg-Rudolstadt (Germania), la 21 Aprilie 1782, fiind al 5-lea copil al tatălui său, preot în acel sat. Rămânând orfan de mamă îndată după naștere, i-se aduse mamă vitregă, care a încetă a-l mai iubi după ce s'a născu și el primul copil. Între astfel de împrejurări, micul Friederich Wilhelm n'a avut parte de o copilărie fericită, după cum a contemplat dânsul mai târziu pentru copilași. Tatăl său fiind om puțin comunicativ și cuprins de grijile susținerii unei numeroase familii, singura mângâiere o avea băiatul dela frații săi mai mari.

Ceeace nu a găsit F. V. Fröbel în casa tatălui său, a aflat cu prisosință la unchiul său după mamă, preotul Hofmann, la care s'a mutat la vârsta de 11 ani. Acesta i-a dat o creștere foarte religioasă, făcându-l bun creștin pe toată viața, dar în același timp i-a trimis și la școală, unde a avut norocul să ajungă sub conducerea unui

învățător pedant, bun, sever, care guvernă elevii numai cu privirea, dar care era și generos totodată.

Înscriindu-se la universitatea din Jena, a studiat chimia, științele naturale și filozofia. La vârsta de 23 ani se face învățător, în care timp s'a dedicat cu totul pedagogiei. Nu mult după aceasta, se făcu mare aderent alui Pestalozzi, cărui îl deveni și discipol. În timpul acesta concepă ideea școlii de copii mici, căci simțea o deosebită dragoste pentru aceștia.

Lipsit de mijloacele de trai, se duce din loc în loc și ajunge student al universității din Göttingen, mai apoi al celei din Berlin, înrolându-se în cele din urmă în armată. Eșit din armată, fondă — împreună cu prietenii săi Mindendorf și Langehai, — Institutul universal german de educație, din Keilhau. Aceasta localitate deveni centrul de activitate al lui F. V. Fröbel, de unde adresă el scrisorile sale către poporul german și publică „Principiile, mijloacele și viața interioară a Institutului din Keilhau”.

Ocupându-se tot mai intensiv cu pedagogia, elaborează un nou plan de educație pentru copiii mici, fapt care i-a determinat să înființeze o școală pentru aceștia, în Blankenburg, căreia i-a dat numele de *grădina de copii*. În această școală își pune în aplicare principiile și după ce a experimentat temeinic acesteia, înființă și altele la fel.

Pentru ca principiile sale să fie cunoscute în lumea pedagogică și în masele poporului, a scos la lumina zilei mai multe publicații. Operele cele mai de seamă ale lui F. V. Fröbel sunt: „Revista de Duminecă”, „Veniți să trăim pentru copiii noștri!”, „Principiile educației în raport cu legile de dezvoltare ale istoriei individului”, „Ființa grădinilor de copii”, etc.

Lumea de atunci nu-l înțelegea. Era zeflemizat și chiar compătimit „bietul nebun”, pe care alții îl făceau și „sarlatan”. Numărul elevilor din școlile înființate de dânsul încep să scadă vertiginos; creditorii nesatisfăcuți îl sileau adeseori să se ascundă dinaintea lor; iar la toate acestea se mai adăuga și lovitura Ministerului, care-i închise toate școlile înființate până aci. Dânsul nu a descurajat însă. Ajutat de prietenii sinceri — cari îl considerau ca pe un nou Messia, — își continuă opera cu aceeași energie.

D. Olariu,
subrevizor școlar.
(Va urma)

Gânduri rebele...

Cad într'una frunzele palide și moarte, bătute de vânt și de brumă. În aerul răcoros al dimineții de toamnă, glasul de aramă al clopotelor dela școlile ce mai păstrează vechiul obicei al satelor tăcute din Transilvania, chiamă la muncă pe învățători și copii deopotrivă. În aer plutește un dor de muncă, o voință tare, o melodie școlară care te silește să alungi alte gânduri și în suflet să-ți rămână o singură icoană: școala.

Un nou an școlar, an de sbuciumări sufletești, ce nimeni nu trebuie să-ți înțeleagă pe fața ta mascată cu un zâmbet de mulțumire. Școala este altarul pe care se jertfește zi de zi învățătorul pentru a da noui generații, urmași demni de țara câștigată prin mari jertfe și multe suferinți. Și'n pragul acestui an autoritățile școlare printr'o circulară îndeamnă la datorie învățătorimea însuflându-le curaj și perseverență întru ajungerea rezultatului dorit. Este aceeași circulară un balsam pe o rană sângerândă, un indemn la învingerea greutăților, o garanță, că se urmărește cu viu interes viitorul școlii.

Citesc circulara și în sufletul meu simt închegarea dorinței de a munci fără preget, de a fi folositor neamului, de a fi mai presus ca ceilalți colegi; simt orgoliul național palpând cu o putere nesăbuită, mă cred un fanatic șovinist, un dascăl neîntrecut chemat să purifice și să arate un drum nou acestui popor lovit de atâtea ori de vitregia vremurilor!

Dar deodată mă opresc. În haosul sentimentelor stăpâne pe ființa mea, gânduri rebele se încuibă în locul celorlalte și entuziasmul par'că a început să-mi scadă... În noianul sfaturilor binevoitoare din circulară nu s'a strecurat nici măcar o vagă promisiune că a sosit timpul să fie răsplătiți întru cântă, acei cari trași în coita lor trist muncesc cu cinste, având pe umeri povara nevoilor de-atâtea amar de vreme.

De zece ani ne-am obișnuit cu promisiunile și chiar dacă ele nu se realizau totuși aveau darul de a trezi în noi speranțe și avânturi la începutul unui an, iar azi

ni s'a răpit până și dulcile mângâieri — promisiunile — ca să nu mai avem de acum la ce spera.

Și când te gândești că speranța nutrește în om voința de a trăi și munci, ușor s'ar fi putut adăuga în circulară cuvintele: „Guvernul actual cunoaște greutățile învățătorilor și va lua măsurile pentru ameliorarea situației mizerabile în care vă svârcoliți. Fiți cu răbdare și așteptați momentul care nu va întârzia mult”.

Și noi bieții am fi așteptat în tăcere, am fi așteptat mult și bine, chiar și până la a doua venire!

Ghiță Amărătu.

Convocarea adunării generale a „Astreii”

În înțelesul Art. 22 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român Astra” se convoacă la adunarea generală ce se va ține în Turda (Sala Prefecturii), în ziua de Duminecă 6 Octomvrie 1929.

Programul adunării:

Duminecă, 6 Octomvrie 1929, ora 8.³⁰ Serviciu divin în bisericile românești.

Ora 10: Ședința I, cu următoarea ordine de zi: Deschiderea adunării generale; înscrierea delegaților prezenți al despărțămintelor. Înscrierea delegaților, autorităților și societăților culturale surori și mulțumiri pentru prezența lor, într'o singură alocuție a președintelui „Astreii”. Raportul general al comitetului central pe anul 1928-29; b) cenzurarea socotelilor pe anul 1928 și a proiectului de buget pe anul 1930, precum și a raportului asupra revizuirii socotelilor pe mai mulți ani din urmă; c) înscrierea de membri noi; d) examinarea propunerilor intrate în termen regulamentar. (Eventuale propuneri să fie înaintate în scris, prezidiului „Asociațiunii”, Sibiu, str. Șaguna No. 6 cu 8 zile înainte de adunarea generală).

Ora 12. Participare la deschiderea statuei lui Dr. Ioan Rațiu în parcul Regina Maria.

După prânz la ora 6: Ședința festivă a Secțiunilor literare-științifice ale „Astreii”.

Luni, 7 Octomvrie 1929, ora 10: Ședința II a adunării generale cu următoarea ordine de zi: Raportul comisiunii pentru examinarea raportului general; Raportul Comisiunilor încredințate cu cenzurarea socotelilor și proiectului de buget, precum și a raportului asupra revizuirii socotelilor pe mai mulți ani din urmă; Raportul comisiunii pentru examinarea propunerilor intrate în termenul regulamentar; Fixarea locului pentru ținerea adunării generale.

V. Goldis președinte
Romul Simu secretar

Pregătirea superioară a învățătorilor din România.

de Gh. Dima, prof. univ.

(Continuare)

În Cehoslovacia avem același sistem ca și în Ungaria. Învățătorii actuali găsesc însă că nu e suficientă pregătirea lor pedagogică primită și cer stăruitor un învățământ de grad mai înalt. Până când după răboiu și până să o rezolve problema autoritatea, Asociațiile învățătoresci au înjghebat o organizație de ajutor mutual, mulțumită căreia au întemeiat cu propriile lor mijloace la Praga și Brün câte o școală de înalte studii pedagogice încă din 1924 și subvenționată de Ministerul Instr. Acolo se țin conferințe și cursuri de 3 ori pe săptămână, câte 4 ore — inclusiv Dumineca — iar orarul este așa aranjat că, auditorii le urmează în mod regulat fără să fie întreruptă activitatea lor dela catedră.

În Germania. Problema i s'a dat o soluție revoluționară, potrivită profunzilor schimbări sociale și politice pricinuite de războiul mondial. Pentru înțelegerea soluției e nevoie să descriem pe scurt situația socială și politică din Germania înainte de războiu și după războiu. În Germania, ca și în alte state din Apus, mult încă ca și aceste, organizarea învățământului primar și post primar (secundar) oglindea și contribuia la consolidarea și perpetuarea diferențierii dintre clase sociale. Pentru educația copiilor claselor conducătoare (nobilimea, ofițerimea, academicienii și burghezimea) exista gimnaziile și școlile reale, cu durata de 9 ani și cu școala primară specială cu durata de 3 ani. (Forschule) Numai absolvenților acestei școlii,

provăzuți cu diplomă de bacalaureat, li s'a acces la școlile de inv. superior: Universități și politehnice. Pentru educația copiilor proveniți din marea masă a poporului, au existat și există școlile primare cu 8 clase în cazul dezvoltării complete. Absolvenții școlilor n'au posibilitatea să ajungă în inv. superior și din cauza diferențierii de program și din cauza prevederilor legale, ci le dădea putința să-și continue studiile în școlile de nivel secundar cu caracter profesional. Între aceste școlii erau și școlile normale de învățători (Lerh seminar) unde după 6 ani de studii obțineau diploma de învățător, care nu le dădea dreptul să-și continue studiile la Universități sau alte școlii superioare. Scopul tacit urmărit de păturile conducătoare din Germania prin aceasta îndolită formă organizarea învățământului primar și secundar (de o parte pt. popor, de alta pt. burghezime) în aceste două

categorii de școlii paralele, era de-a oprit pe copiii ce se ridică din păturile inferioare ale poporului (în special pe rurali) să ajungă chiar din prima generație în pătura conducătoare a societății, mulțumită mijloacelor culturale. Numai copiii acestor absolvenți de școlii profesionale, post primare (școala de inv. de industrie, etc.) puteau prin situația materială a părinților lor și prin localitățile unde aceștia își desfășurau activitatea, să urmeze gimnaziile destinate burghezilor, ca astfel să-și poată continua studiile în învățământul superior.

Importanța socială și politică dobândită în veacul al 18 și în special după revoluția ce a urmat războiului mondial, au impus cu necesitate micșorarea prapăstiei ce se separa cele două clase din Germania. Aceasta tendință tradusă pe terenul inv. s'a găsit expresia în formula așa zisei a școlii unice pentru toți copiii naționali.

Va urma.

(Urmarea din pagina 1-a)

părută chiar de la început, ca organ al principiilor Asociației și ca sprijin de presă al mișcării pornite.

Indrumându-și astfel organizația, învățătorii ardeleni au dat dorada unui deosebit înțeles de realizare practică a puterii pe care-o reprezintă, și unui simț precis al cunoașterii realităților. Investindu-se într'un ciclu care se completează reciproc, de organizații de ordin social (Asoc.), intelectual (revista și librăria), material (Fundatiunea „Gh. Lazar”, căminurile studențești în Cluj, și învățătoresți în provincie), și financiar (Banca Învățătorilor). — Învățătorimea ardeleană se bucură acum de largi și reale posibilități de acțiune binefăcătoare, așa cum puține organizații se pot mândri.

Primul deceniu a fost încă, mai mult, tot al organizării. S'au ales drumuri, s'au cercetat modalități. S'au realizat însă temelii solide și s'a clădit destul de mult. Căci față de situația mai mult decât modestă a învățătorimii noastre, un singur fapt, spicuit cu grijă din modestia demnă a rapoartelor, e mai plin de cuprins decât orice comentariu de vorbe frumoase. Iată-l: *Fundațiunea „Gh. Lazar”, în 8 ani, a cheltuit pentru ajutorarea fiilor de învățători 2,425.260 Lei.* Doauă milioane și jumătate pentru studenții fi de învățători, numai din obolul sărac al cotizației descăleş-

ti, e o jertfă mai mult decât mare. E de-o impresionantă înălțime morală.

Câtă trudă însă până la această situație care inviorează și bucură prin ceea ce a făptuit și prin perspectiva pe care o deschide! Cât sbucium și cât suflet, risipit cu dărnicia prevăzătoare a sămănătorului! Dincolo de interesul profesional al tagmei, acțiunea și realizarea aceasta, atinge simbolul măreției zămislirii propriei sorți. Căci fiecare succes, fiecare realizare nouă, fiecare cărămidă adăusă la munca de toate zilele, a contribuit la cimentarea unei încrederi creatoare. Rândurile mele nu sunt decât palide linii de rezervat fugar. Cartea dlui Pora, cuprinde zeci de pagini din care răsar relații de fapte impresionante.

De-aceia nu numai pentru oameni cari pot descifra conturile unui minunat exemplu, dar citirea ei, — pentru trezirea încrederii și înviorării spre faptă și în cei cari nu și le cunosc — o cred necesară pentru toți învățătorii.

Căci în cartea limpede și informativă a dlui Pora, e întocmit aproape întreg inventarul zestrelor morale și materiale a învățătorimii ardeleni iar conștiința acestei zestre, va fi cel mai viu factor de clădire a încrederii. Fiorul cald al imboldului spre faptă. (Patria.) *Teofil Bugnariu*

În pragul adunării generale din Ineu.

Așteptăm chemarea.

Când naștem, ne chiamă viața. Când murim, ne chiamă infinitul. Când mergem, fără știrea noastră, spre prăpastie, ori spre fericire, ne chiamă destinul.

Când glasul metalic al clopotelor, vâlvătaia focurilor de pe coline și ritmul strident al tobelor încep să acționeze, secundându-se unul pe altul, ne chiamă vocea Patriei, crezul mormintelor și demnitatea națională; vânturi sinistre sueră, izbind în vre-o coastă a țării.

Când partidele politice își dispută forțele, când frânele conducerii statului reclamă puterea conducătoare, când claxoanele automobilelor încep să răgăie și pe drumurile vitate și colbuite de țară și „Cașavencii” debitează toată retorica în urechile „Cetățeanului turmentat”, (de multe ori de sărăcie și totdeauna de promisiunii), — ne cheamă imperativul urnelor.

Când șueră intestinele a vid, când bătăturile au crescut și au făcut puroul pe tălpile picioarelor, când umerii sunt arși de soare, părul rebel se nălță impertinent prin spărturile căciunii și coatele au pătruns triumfătoare prin urzeala petecului dela mănecă, nu sunt și aceste semne ale unei chemări?

Ne cheamă forțele oarbe ale Naturii, instinctul de conservare și onoarea Patriei, formulele aplicate ale democrației și necesitățile fizice și fiziologice ale efemerului trup; nu mai vorbim de apelul unei cărți, unei reviste, ca unul ce se îndreaptă numai către o minoritate de oameni.

Un corp compact de muncitori, înarmați cu entuziasmul mistunei, crezul biruinței și religia acțiunii neprecupețite pentru promovarea binelui obștesc, care luptă cu întunericul, lăfând și mărind zi de zi scântela, lumina focului sacru, furat de Prometheus din

Ceruri — derizoriu retribuit, cu nădejdea încă în suflet, așteaptă chemarea să-și spună cuvântul.

Acei ce reprezintă forța generatoare a luminării conștiințelor, condiție „sine qua non” a progresului și chiar a existenței unei națiuni, acei ce sunt privați de toate atributele confortului traiului modern, prin însăși natura mediului în care trăiesc, a căror însemnătate în angrenajul social-național este trâmbitată numai la ocaziuni solemne și'n turneuri electorale, sunt azi lăsați în desuetudine, sunt jertfiți pe altarul atitudinilor lor conciliante, tăcerii lor vinovate. Dar toate au un sfârșit; de-aceia e așteptată chemarea, voesc să nu mai trăiască păsările, să-și revendice drepturile!

Când drepturile tagmei noastre au fost călcate în picioare, aspirațiile noastre legitime au fost nesocotite, nu s'au auzit protestând decât glasuri timide și răzlețe.

Trebui să ne rostim răspicat împotriva ingenușterilor succesive ce am înregistrat și simțit și să nu fi evitat chemarea tuturor membrilor „Asociației” — odată pe an, în adunare generală, cum glăsuște legea.

Se știe că după eforturi grele și de lungă durată, normal, urmează un răstimp de apatie, sărac în acțiune, până la restabilirea echilibrului de forțe; să fie aceasta o scuză a inacțiunii noastre? Dacă este aceasta și oricare alta, atunci cei 10 ani post-bellici, vor fi fost destul timp pentru reconfortare.

E ultima și inamănbila scadență.

N. D. Cârstea.

Rugăm pe toți onorații noștri abonați să-și achite de urgență abonamentul.

„Școala primară de stat sau confesională”?

„Gazeta Învățătorilor”, dorind să aducă un serviciu culturii românești, pune în discuție o problemă din cele mai interesante. Proaspătul organ de apărare a intereselor învățătoresți voeste a ști de la învățători, care școală primară e de preferat, cea confesională, sau cea de stat? Și aceasta cu atât mai mult, cu cât, „pentru școala confesională pledează aceia, cari nu cunosc pe cea de stat, iar pe aceasta o susțin de regulă cei cari nu au avut prilejul să cunoască pe cea confesională, până când aceia, cari sunt mai chemați a-și spune cuvântul, învățătorii, cari prin serviciul lor cunosc ambele tipuri de școală nu s'au pronunțat încă, ori dacă da, foarte sporadic”.

Ca unul ce cunosc ambele tipuri de școală, țin să mă pronunț de la început, pentru școala primară de stat.

Și ca să nu par a fi predominant de o idee preconcepțată voi căuta să analizez, obiectiv, atât școala primară de stat, cât și cea confesională, pentru ca, astfel, să pot ajunge la concluziile părerii enunțate mai sus.

În timpul robiei noastre milenare, școala din Ardeal, ocrotită și guvernată de biserică, — avea, în primul rând, menirea de a infiltra și perpetua în sufletul poporului ideea națională și credința religioasă și numai în al doilea rând aceea de a contribui la răspândirea culturii. Ținând seama de situația critică în care ne aflăm, faptul era foarte explicabil.

Imperativul categoric al vremii era atunci acela de a face tot posibilul ca să ne conservăm fondul etnic și să milităm pentru înțelegerea rodnică a speranței realizării visului nostru milenar.

Acest vis odată împlinit, școala confesională își pierde o bună parte din rostul ei. Ei îi mai rămase totuși, două preocupări capitale: Educația religioasă și culturală.

Înfăptuirea educației religioase, este argumentul cel mai de competență al celor ce susțin, că școala primară și-a aflat și și-ar afla o oblaudire mai bună sub stutul bisericii.

Dar acest argument nu este satisfăcător. De-aceia aderez, întru totul, la următoarele afirmații ale dlui Dr. I. Matei, care numai de incompetență nu poate fi bănuț în această materie: „Argumentul religios este just dar insuficient pentru îndreptățirea școlii confesionale în noua viață de stat. Nu numai tradiția poporului nostru prezintă educația religioasă ca o necesitate de rasă, ci însăși preceptele fundamentale ale pedagogiei moderne, pe cari statul românesc, ori ce sistem de guvernare ar avea, nu le poate călca în picioare, fără a-și da seama, că, prin aceasta, ar săvârși un act de sinucidere națională”.

Diapotrivă, suntem încredințați, că, prin desființarea școlilor confesionale, inaugurăm adevărata epocă de viață religioasă, redând bisericii sie însăși, ca, desfăcută de povara ce-o apăsa, prin grija de educația școlară, să se dedice cu tot avântul apostolic chemării sale sfinte, de a cobori pe pământul românesc împărăția blândă a lui Hristos”. („Lamura” pag. 66 Nr. 1 An. I).

Dacă educația religioasă nu poate servi ca argument favorabil pentru școala confesională, cu atât mai puțin are servit educația culturală, căci, după cum bine spune tot D. Dr. I. Mateiu, „din punct de vedere pedagogic și social, școala confesională n'a fost în măsură să corespundă pe deplin chemării sale educative, de oarece îi lipseau, — urmare a sărăciei și prigoinei — atât bărbații de specialitate, cari s'o îndrumă, cât și o organizație profesională materială, menită să-i faciliteze drumul de perfecțiune.

Controlul adese ori lipsit de competență al preoților, ca directori locali și al protopopilor, ca inspectori districtuali ca și absența autorității pedagogice a Consistoarelor, apoi dependența materială umilitoare a învățătorului de ignoranță cassierului —

tăran — au provocat cunoscutul antagonism condamnabil dintre preot și învățător.

Dacă această tensiune păgubitoare n'a provocat o criză fatală în viața noastră națională, e desigur un merit al instinctului de rasă și al sentimentului de solidaritate, care în lupta cu dușmanul secular au covârșit veleitățile personale subordonându-le intereselor superioare ale existenței naționale”. (op. cit.)

Dar școala confesională ar fi irealizabilă și din alte puncte de vedere.

În condițiile financiare actuale, țărănul nu ar fi capabil să mai plătească și cult, sub nici un motiv. Statul, în caz că școala ar fi confesională, e greu să-i vină acestea în ajutor cu subvenție, pentru că s'ar vedea nevoit a sprijini materialicește toate școlile confesionale minoritare. Și închipuți-vă unde vom ajunge astfel?

Ori, crede cineva că minoritarilor li se va putea interzice confesionalizarea școlilor, când aceasta ni se va admite nouă? Ori, se va păstra școala de stat numai pentru minoritari? Este o imposibilitate și una și alta. Cadrul în care se prezintă pentru noi școala nu e atât de neted și trandafiriu, cum li se va părea, poate unora. Sub era maghiară, ne limitam a ne preocupa numai de propria noastră școală. Azi, s'au deschis și pentru noi orizonturi mai largi. Trebuie să ne dăm seama, că acum școala trebuie pusă în slujba statului. Ea este instituția care contribuie direct la făurirea celui mai esențial element constitutiv al unui stat:

conștiința de stat, precum și la plămădirea unui suflet național unitar al acestei țări, care singurul va putea călăuzi biruitor poporul românesc de-a lungul veacurilor.

Chiar dacă am face considerația că statul ar admite confesionalizarea școlilor, fără deosebire de naționalitate, pentru dânsul această situație nu ar fi de loc rentabilă, căci ori cât ar fi de sever controlul ce l-ar face tot nu ar putea împiedeca în școlile minoritare educarea într'un spirit străin a elevilor, căci una e a controla și altceva e a sta zi de zi alături de sufletul elevului.

Dar confesionalizarea școlilor primare ar pune și altă problemă, care e cu mult mai complexă, ca cea dințat. Nu cumva ar fi justificată și confesionalizarea școlilor secundare și superioare?

Educația religioasă-morală ce o face azi învățătorul în școala de stat nu cred să fie cu nimic mai pe jos ca și aceea realizată în fosta școală confesională. De altfel, aceasta, conform Art. 105 din Regulamentul legii inv. primar, poate intra și în atribuția preotului. Preotul ca și catihet conștiincios poate mult ameliora educația religioasă, mai ales, când aceasta chemare o îndeplinește convins de datorința chemării sale ca preot și păstor sufletesc și nici de cât numai pentru satisfacerea ordinilor superiorității sale. Nu sunt organ de control dar, având în vedere soarta neamului și trâmbicia credinței sale strămoșești m'am interesat despre starea religioasă a poporului și cu durere am constatat că sunt elevi cari termină școala și abia știu rosti o rugăciune două deși au avut catihet preot. Am avut ocazia să văd deasemenea elevi de școală doritori de a intra în „Oastea Domnului”, cărora, ca și celorlalți ostași nu li-se dădea atenția cuvenită. Prin urmare, educația religioasă-morală nu depinde dela caracterul școlii, ci dela conștiinciozitatea învățătorului și catihetului. Și aci să-mi fie permisă o paranteză. Unii susțin, că religia ar trebui predată în școală exclusiv de învățător și nu de preot. Iată, în aceasta privință, părerea unui autorizat fruntaș al învățământului primar din Ardeal:

„Studiul religiei predat de preoți a dat cele mai negative rezultate. Ne având pregătire pentru cariera didac-

tică, preoțimea din Transilvania a predat aceste materii, într-o formă pedagogică monstruoasă. Elevii nu s'au ales de cât cu câteva cunoștințe vagi neclare, iar formarea sufletului lor în sens religios — moral s'a făcut tot de către învățători în cadrul materiilor celorlalte obiecte de învățământ, căci aceștia având cunoștințele și meșteșugul educației, s'au știut apropia de sufletele școlii, imprimând în ele sentimentul și dragoste de adevăr, datorie și credință etc. (A. Pora „Învățătorul No. 1 | 1924”).

Ogoratul Cler, în general, privește nu prea binevoitor statificarea învățătorilor. Eu nu înțeleg un lucru. De ce? Pentru că dacă preotul nu catehizează, învățătorul o face din oficiu aceasta, iar dacă l se plătește, învățătorul face și serviciul cantoral. La biserică îl obligă legea să conducă băieții. Atunci de ce? Nu cumva „statificarea” e cauza, că biserica nu prea e cercetată? Eu cred, că nu.

Scopul cunoștințelor generale e neapărat, că s'a atins în școala de stat. Școala confesională a cultivat la elevi în deosebi comorile sufletesti. Numai în școala de stat a adus „în învățământ cu înăuriri puternice asupra vieții elevilor, în temeiul căruia, toate cunoștințele cari le împărtășește să devină în sufletul elevilor tot atâtea puteri active, izvoare de energie”. (Z. Sandu „Lamura” An I, Nr. 1).

Situația învățătorilor de stat e cu mult superioară celei a foștilor învățători confesionali. Învățătorul confesional era pus materialcește la discreția preotului și a percepturului cultural și val, mult trebuia să se milogească până când își primea biata lefușoară. Cel puțin, azi, învățătorul își primește leașa regulat, ceea ce nu înseamnă, de sigur, că aceasta ar fi satisfăcătoare.

Întreținerea edificiilor școlare de stat e cu mult mai bună de cât a celor confesionale. E de ajuns să ne gândim numai la marea interes ce-l manifestă guvernele dela un timp încoace pentru școală și ne vom putea face idee clară despre ceea ce înseamnă un edificiu școlar de stat.

Dar, pe lângă argumentele de mai sus, în spriginul școlii de stat mai pledează încă un fapt hotărâtor. Dacă statul are datorința să satisfacă nevoile de interes general ale indivizilor, el are și dreptul de a pregăti pe acești indivizi conform trebuințelor sale. Și cum acesta pregătire se face prin școală, cine ar putea nega dreptul statului de a fi stăpânul și îndrumătorul suprem al școlii?

De încheiere, termin cu cuvintele D-lui A. Pora. „Cine e îndreptățit a pedepsi și a reglementa acțiunea indivizilor și a organizațiilor sociale, numai aceluia îi revine dreptul și datorința de a face educația” (Învățătorul, Nr. 1, An. VI)

Sâmbăteni, luna Septembrie, 1929.

P. Lupăș
inv. dir.

A apărut

Organizații Învățătoresți în Transilvania

Lucrare înfățișată la Congresul jubilar al Asociației Învățătorilor dela Alba-Iulia, redactată de A. Pora.

Prețul Lei 30.

La croitoria

Stefan Coroban

Arad, str. Ion Rusu Șirianu 2

Se fac costumele cele mai elegante și eficiente.

Numiri la școlile de aplicație.

Ministerul de Instrucție a făcut următoarele numiri și transferări la școlile de aplicație alipite școlilor normale din țară pe ziua de 1 Septembrie 1929.

Băieți. — Numiri: Brumă Gabriel dela Baia de Arieș jud. Turda la șc. norm. băieți Abrud; Presură Virgil dela Granța jud. Mehedinți la șc. normală băieți Arad; Arhip Nicolae dela Copalu jud. Botoșani la șc. norm. băieți Botoșani; Zăbavă Octavian dela Val. Dâmb. jud. Muscel la șc. norm. Blaj (conf.); Bogatu Ioan dela șc. mixtă No. 1 jud. Tulcea la șc. norm. Brăila; Ionescu Nicolae dela Comarnic jud. Prahova la șc. norm. Ploiești; Bădălată Ioan dela Gebești jud. Dolj la șc. norm. Caransebeș; Patriciu Vasile dela Valeni jud. Cluj la șc. norm. Cluj; Parțache Nicolae dela Sulutcluc jud. Calacra la șc. Constanța; Panait Antochi dela Plătărești jud. Cetatea Albă la șc. norm. Galați; Medința Nicolae dela Brancenii jud. Teleorman la șc. norm. Grădiște; Caraman Gh. dela Oancea jud. Covurlui la șc. norm. Ismail; Enescu Nicolae dela Ocaliru jud. Hunedoara la șc. norm. Năsăud; Alexandrescu D. dela Baia Spirei jud. Satu Mare la șc. norm. Oradea Mare; Focșeneanu D. dela Basarabasca jud. Tighina la șc. norm. Tighina; Alboiu Vasile dela Friza jud. Satu Mare la șc. norm. Satu Mare; Ciocardel Alex. dela Cadreag jud. Satu Mare la șc. norm. Satu Mare; Marinescu Aurelian dela Crângurile de jos Dâmbovița la șc. norm. Târgoviște; Grecu Constantin dela Cozmești Tecuci la șc. norm. Tecuci; Pompilian Precope dela Ungra Târnava Mare la șc. norm. Timișoara; Mantu Gh. dela Cudalbi Covurlui la șc. norm. Cetatea Albă; Păunescu Ioan dela Valea Boului Dolj la șc. norm. Blaj (conf.); Dumitru Nestor dela Bulzești Hunedoara la șc. norm. Zalău.

Transferări: Vrânceanu dela șc. de aplicație Săndriceni Dorohoi, la șc. norm. Buzău; Marin Roșca dela șc. de aplicație R.-Sărat la șc. norm. Buzău; Mareș V. dela Cetatea Albă la Bacău.

Fete. — Numiri: Păpureanu Elvira dela Slobozia (Ialomița) la șc. norm. Arad; Obreja Eugenia dela Salcea (Botoșani) la șc. norm. Botoșani; Iordăchescu A. dela Ianca (Brăila) la șc. norm. Brăila; Popescu Marga dela Valea Teancului (Buzău) la Buzău; Dobrescu Veronica dela Gura Sărății (Buzău) la șc. norm. Buzău; Casert Anastasia dela Cojușna (Lăpușna) la șc. norm. Chișinău; Presură Aurora dela Negoiu (Dolj) la șc. norm. Craiova; Vernescu Marg. dela Crucea de jos (Putna) la Galați; Hâncu Adela dela Gohor (Tecuci) la șc. norm. Galați; Deldebic Silvia dela Ottenița la șc. norm. Ploiești; Simionescu Iosefina dela Lăești (Tecuci) la șc. norm. Ploiești; Suțescu Alex. Burghia de jos (Muscel) la șc. norm. R.-Vâlcea; Vălcu Victoria dela Vărsături (Gorj) la șc. norm. T.-Severin; Neamțu Profira dela Hangu (Neamțu) la șc. norm. T.-Severin; Matei Ecaterina dela Barcea (Tecuci) la șc. norm. Sf. Gheorghe; Olteanu Maria dela Baia de Arieș (Turda) la șc. de conduc. Iași.

Transferări: Moroianu Valeria dela șc. de aplicație Dorohoi la șc. norm. R.-Vâlcea; Popescu H. Maria dela șc. de aplicație Dorohoi la șc. norm. Craiova; Ciobanu Teodora dela șc. de aplicație R.-Vâlcea la șc. norm. Buzău.

INVITARE.

În seara adunării generale a Asociației Învățătorilor din județul Arad ce se va ține în 13 Octombrie a. c. la Ineu, se va aranja un mare concert urmat de dans, dat de către învățătorii din acest județ, sub conducerea dlui profesor Ioan Lipovan.

Se invită prin aceasta toți intelectuali și oamenii de bine din jur.

Programul detaliat al concertului se va publica în nr. viitor al „Gazetei Învățătorilor”.

Informațiuni. PREȚUL ABONAMENTULUI. Pe un an 160 Lei Pe 1/2 an 80 Abonament de sprijin 1000 lei

Costul abonamentului să se trimită numai dlui Ioan Dreșin, inv. în Cuvin p. Ghiococ, administratorul gazetei noastre.

Administrația gazetei noastre a trimis o adresă cu liste pentru abonamente și subscripții domnilor directori din comunele cu mai multe posturi pentru a sporii fondul de rezistență și a aduna abonamentele colegilor din jud. Arad.

Rugăm și pe aceștia care pe toți onorarii noștri abonați să aibă în vedere marea rol a acestei gazete și să ne sprijine în acțiunea noastră, adunând cât mai mult pentru fondul de rezistență dela toți binevoitorii școlii. Sum-le adunate se vor publica în coloanele gazetei împreună cu numele celor ce au contribuit.

Adunarea generală a „Asociației” din jud. Arad, se va ține în comuna Ineu, la 13 Octombrie a. c.

Casa școlilor și a culturii poporului a trimis o circulară către comitetele școlare, prin care se stabilesc drepturile la locuință, luminat și încălzit și drepturile de hrană ale directorilor de școli și ale personalului administrativ școlar.

Dr. Alexandru Drăgan, medic la Spitalul județean, specialist în boli interne și nervi, consultă zilnic între orele 10—12 dim. și 3—4 d. m. la locuința sa din Arad str. Crișan No. 3.

Ministerul Instrucției a înființat 43 de grădini de copii în jud. Ciuc. Ele vor începe să funcționeze chiar din acest an școlar.

Ministerul Instrucției aduce la cunoștința celor interesați, că examenul învățătorilor pentru înalțarea la gr. II, care urma să se țină la 10 Octombrie 1929, se amână la 25 Octombrie a. c.

Casa de credit și ajutor a corpului didactic face cunoscut membrilor ei că ajutoarele în bani pentru copii de școală vor începe a fi distribuite dela 1 Octombrie și se vor da în tot cursul acestei luni.

În toamna acestui an se împlinesc o sută de ani dela instalarea primului episcop ort. român în eparhia Aradului Centenarul acesta va fi aniversat cu mare fast de către episcopia ortodoxă din Arad.

Susținerea acestei gazete reclamă multe jertfe materiale, cari nu se vor putea acoperi decât dacă fiecare abonat își va cunoaște datorința de coleg și om, achitându-și de urgență abonamentul.

În vederea examenului de definitivare al învățătorilor, care urmează să se țină la 15 Octombrie c. ministerul de instrucție a cerut inspectoratelor, tablouri numerice de învățătorii înscriși la definitivare în mod excepțional și tablou de inspecțiile speciale făcute.

Ministerul muncii a intervenit la cei de instrucție cu rugămintea de a îngădui ca școlile muncitorești ale acelui departament să funcționeze în localurile școlilor de stat.

D. Eugen Dublea, oferind o frumoasă schiță M. S. Regelui Mihail I. a primit din partea A. S. R. Principesă-mamă o înaltă adresă de mulțumire pentru atențiune.

Faptul ne bucură, tinerul Dublea fiind fiul învățătorului și colegului nostru d. Dublea din Arad.

După cât suntem informați carnetele de reducere pe cfr. a funcționarilor publici, cu ziua de 1 Oct. c. vor fi rețase.

Ministerul Instrucției face cunoscut că în după amiazi nu se acordă audiențe și că nici un particular nu are voie să intre în minister afară de funcționarii ministerului.

D. Ilie Câmpianu, a fost numit subvizor școlar la Târnava Mare.

Ne surprinde foarte mult faptul că dna Ana Vălean, învățătoare în Arad a fost delegată directoare la școală primară de fete No. 17. Pe semn că autoritățile superioare școlare a cunoscut trecutul dubios și „romănesc” a acestei instituții de religioasă „mano-catolică”. Ne obligăm noi să oferim documente și informațiuni.

Școala primară reformată din Sebiș ne având autorizație conf. legii a fost sistată.

Până în prezent s'au anunțat foarte mulți membrii cari voesc să facă parte din corul Asociației din jud. Arad.

„Scrisori albe” se chiamă volumul de schiță a colegului nostru Ioan Jelecutean, ce va apare în toamna aceasta.

Comitetul școlar județean al județului Timiș-Torontal.

No. 2460

Aviz:

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construirea școlii primare rurale din comuna Chizdia în ziua de 4 Octombrie 1929 ora 11 a. m. se ține licitație publică la primăria din comuna Chizdia conform publicațiunii inserate în Monitorul județului Timiș-Torontal.

Comitetul școlar județean:

Comitetul școlar județean al județului Timiș-Torontal.

No. 2537

Aviz:

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de transformare a unui edificiu în local de școală primare rurală din comuna Topolovățul mic în ziua de 27 Septembrie 1929 ora 11 a. m. se ține licitație publică în biroul Revizoratului școlar Timișoara conform publicațiunii de licitație inserate în Monitorul județului Timiș-Torontal.

Comitetul școlar județean:

Comitetul școlar județean al județului Timiș-Torontal.

No. 2422.

Aviz.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construire a școlii primare rurale din comuna Secusigiu în ziua de 30 Septembrie 1929 ora 11 a. m. se ține licitație publică în biroul primăriei din comuna Secusigiu conform publicațiunii de licitație inserate în Monitorul județului Timiș-Torontal.

Comitetul școlar județean:

A apărut de sub Tiparul
Tipografiei Diecezane din
— Oradea —

„Învățătorul din
postul al II-lea”,
roman din viața Învățătorilor
de Gheorghe Bota

Redactor responsabil:
ION JELECUTEAN